

KADIN İŞSİZLİĞİNDE ÇARPICI ARTIŞ

Seyfettin Gürsel*, Hamza Mutluay**, Mehmet Cem Şahin***

Yönetici Özeti

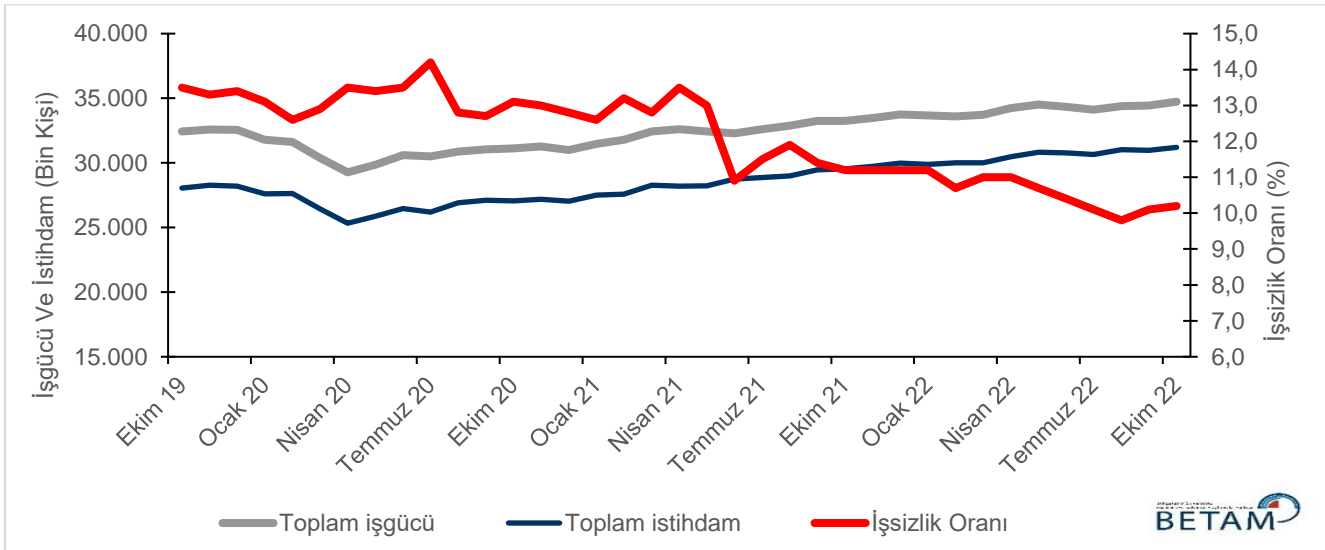
İstihdamda 229 binlik artış ile birlikte işsiz sayısında 57 binlik artış işgücünü 286 bin artırmış, genel işsizlik oranı da Eylül'den Ekim'e 0,1 yüzde puan artarak yüzde 10,2 seviyesine yükselmiştir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Eylül'den Ekim'e istihdamda görülen 81 binlik artış ve işsiz sayısında 72 binlik artışın sonucu 0,5 puanlık yüksek artışla yüzde 13,3'e yükselmiştir. Erkek işsizlik oranı ise istihdamda 148 binlik artış ve işsizlikte 16 binlik azalışın sonucunda 0,1 yüzde puan azalarak yüzde 8,6'ya gerilemiştir. Kadın ve erkek işgücü sırasıyla 154 bin ve 133 binlik artışlar göstermiştir. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı 0,6 yüzde puan artışla yüzde 4,7'ye yükselmiştir.

İstihdam ve işgücünde artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış aylık verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Eylül'den Ekim'e 229 bin artarak 31 milyon 200 bin kişi olarak kaydedilmiş, işsiz sayısı da 57 bin artarak 3 milyon 534 bine, bunun sonucunda da işgücü 287 bin artarak 34 milyon 734 bine yükselmiştir (Şekil 1, Tablo 1). Bu gelişmeler sonucu işsizlik oranı Eylül'den Ekim'e 0,1 yüzde puan artarak yüzde 10,2 seviyesine yükselmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

** Hamza Mutluay, Betam, Araştırma Görevlisi, hamza.mutluay@eas.bau.edu.tr

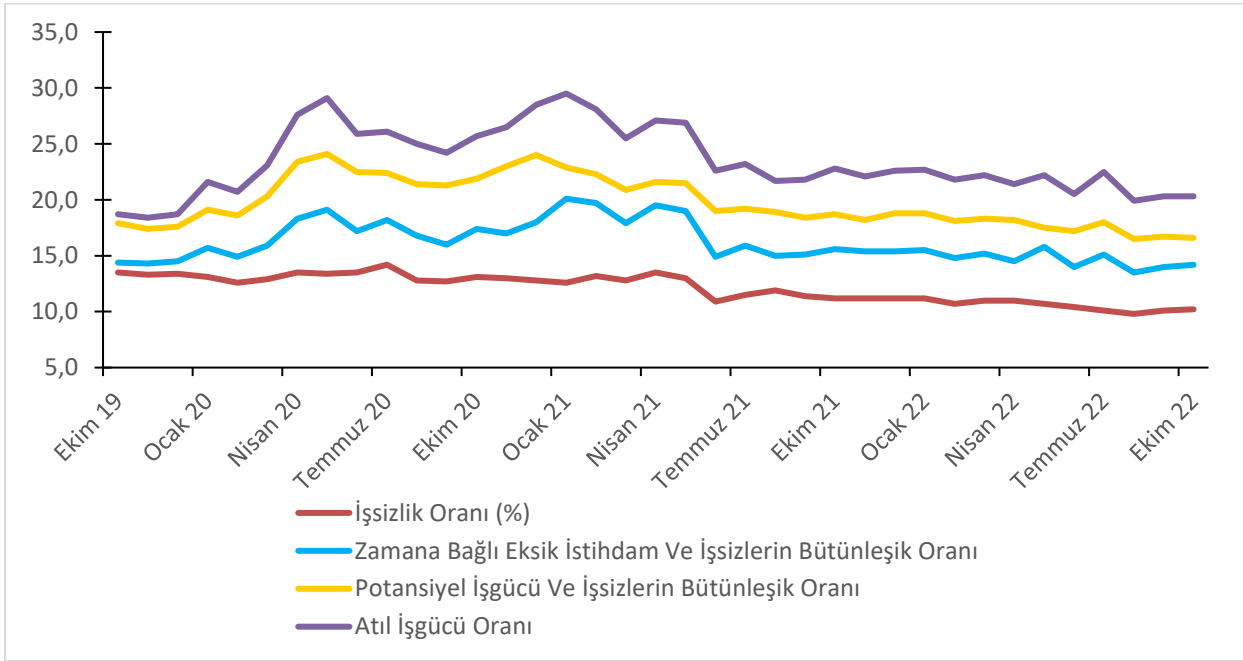
*** Mehmet Cem Şahin, Betam, Araştırma Görevlisi, mehmetcem.sahin@eas.bau.edu.tr

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan alternatif işsizlik oranlarının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, işgücü arzından yeterince faydalanılamayan çalışan (zamana bağlı eksik istihdam) ya da işgücü dışına çıkmış ama aslında çalışmak isteyen ve çalışmaya hazır kişileri (potansiyel işgücü) de içermektedir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Eylül’den Ekim’e 0,1 yüzde puan artarak yüzde 10,2 seviyesine yükselmiştir. İşgücü ve istihdamda artışın yaşandığı bu ayda potansiyel işgücü azalmış, “İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” 0,1 yüzde puan azalarak yüzde 16,6’ya gerilemiştir. “Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” 0,2 yüzde puanlık artışla yüzde 14,2’ye yükselmiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan “Atıl işgücü oranı” ise Ağustos’tan Eylül’e yüzde yüzde 19,9’dan yüzde 20,3’e yükseldikten sonra Eylül’den Ekim’e değişmeyerek yüzde 20,3 seviyesinde kalmıştır. (Şekil 2, Tablo 4).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

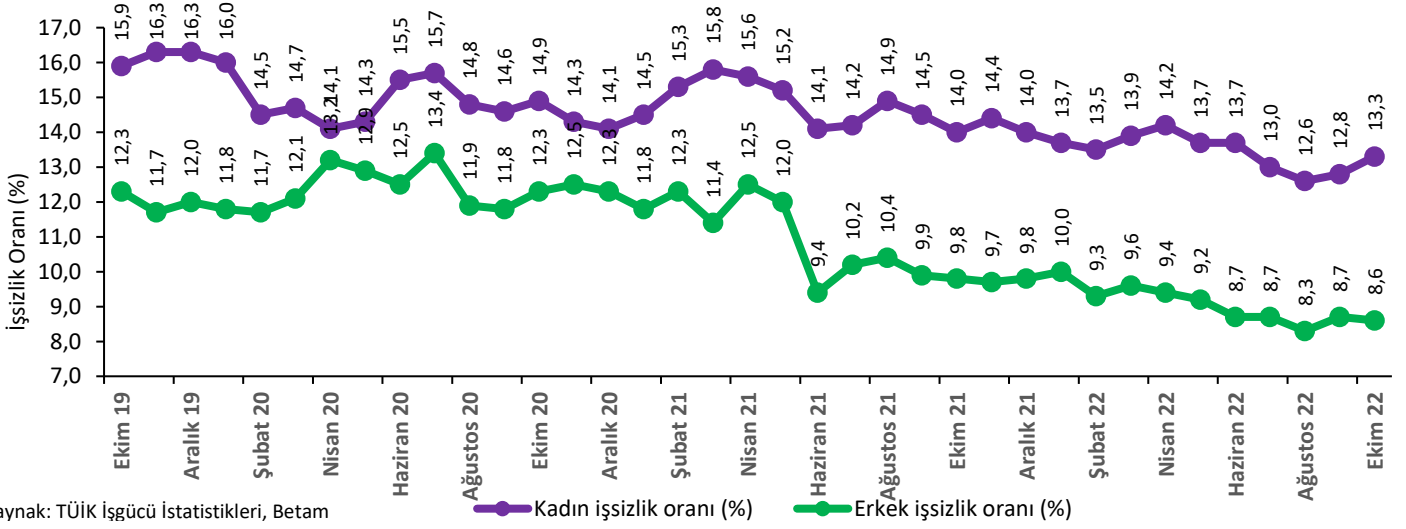

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın işsizliğinde şiddetli artış

Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Eylül’den Ekim’e kadınlarda istihdam 81 bin artarken işsiz sayısı 72 bin artmıştır. İşgücündeki artışların istihdamdaki artışlardan daha yüksek olması sonucunda kadın işsizlik oranı Eylül’den Ekim’e 0,5 puanlık yüksek bir artışla yüzde 13,3 seviyesine yükselmiştir. Erkek istihdamı ise Eylül’de 60 bin azaldıktan sonra Ekim’de 148 bin artmış, işsiz sayısı da 16 bin azalmıştır. Bunun sonucunda erkek işsizlik oranı da yüzde 8,7’den yüzde 8,6’ya gerilemiştir.

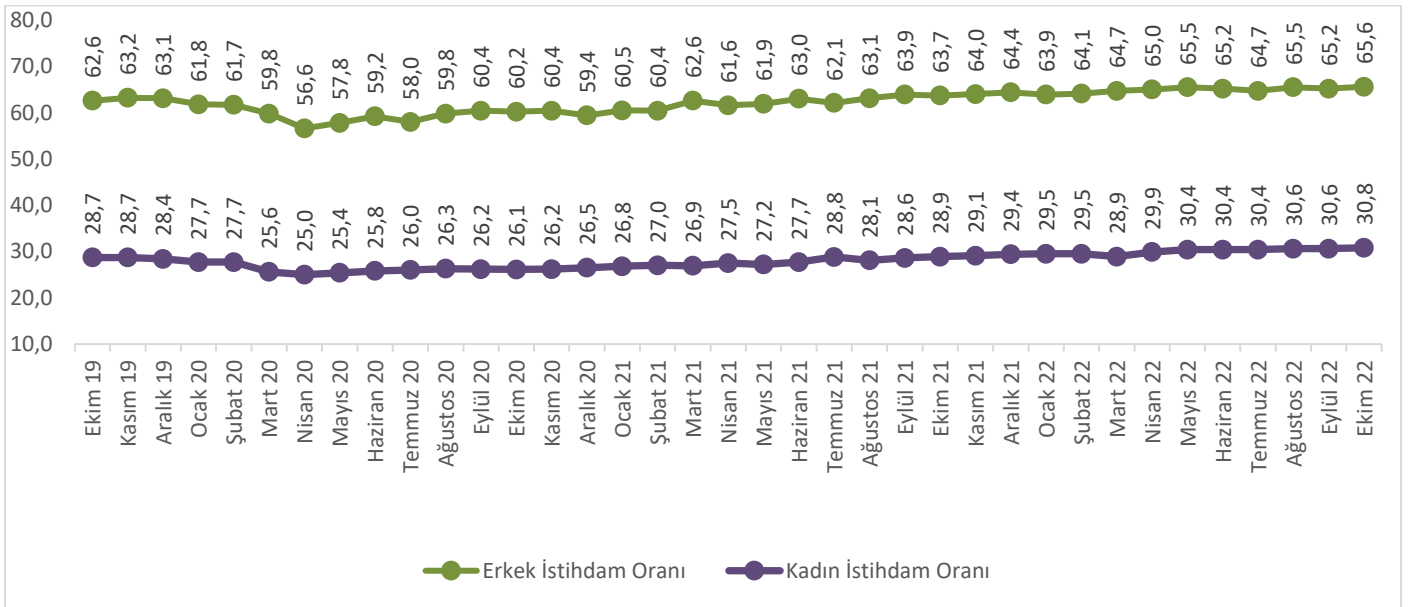
Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri, Betam

Kadın istihdam oranı Ekim’de 81 binlik istihdam artışı sonucunda 0,2 puanlık artışla yüzde 30,8’e yükselmiştir. Erkek istihdam oranı ise Ağustos’tan Eylül’e 0,3 yüzde puan azaldıktan sonra Ekim’de 0,4 puanlık artışla yüzde 65,6 seviyesine yükselmiştir.

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Ekim 19	32.430	28.060	4.370	13,5			
Kasım 19	32.582	28.265	4.317	13,3	152	205	-53
Aralık 19	32.565	28.200	4.365	13,4	-17	-65	48
Ocak 20	31.787	27.611	4.176	13,1	-778	-589	-189
Şubat 20	31.609	27.621	3.989	12,6	-178	10	-187
Mart 20	30.370	26.450	3.920	12,9	-1.239	-1.171	-69
Nisan 20	29.268	25.331	3.937	13,5	-1.102	-1.119	17
Mayıs 20	29.849	25.862	3.987	13,4	581	531	50
Haziran 20	30.594	26.475	4.120	13,5	745	613	133
Temmuz 20	30.511	26.193	4.318	14,2	-83	-282	198
Ağustos 20	30.876	26.910	3.967	12,8	365	717	-351
Eylül 20	31.034	27.097	3.937	12,7	158	187	-30
Ekim 20	31.124	27.047	4.077	13,1	90	-50	140
Kasım 20	31.265	27.186	4.078	13,0	141	139	1
Aralık 20	31.008	27.032	3.976	12,8	-257	-154	-102
Ocak 21	31.472	27.496	3.976	12,6	464	464	0
Şubat 21	31.785	27.577	4.208	13,2	313	81	232
Mart 21	32.434	28.280	4.153	12,8	649	703	-55
Nisan 21	32.597	28.202	4.395	13,5	163	-78	242
Mayıs 21	32.435	28.211	4.224	13,0	-162	9	-171
Haziran 21	32.275	28.751	3.524	10,9	-160	540	-700
Temmuz 21	32.614	28.862	3.752	11,5	339	111	228
Ağustos 21	32.887	28.988	3.899	11,9	273	126	147
Eylül 21	33.250	29.462	3.788	11,4	363	474	-111
Ekim 21	33.238	29.529	3.709	11,2	-12	67	-79
Kasım 21	33.476	29.725	3.751	11,2	238	196	42
Aralık 21	33.740	29.973	3.768	11,2	264	248	17
Ocak 22	33.658	29.885	3.773	11,2	-82	-88	5
Şubat 22	33.588	29.994	3.594	10,7	-70	109	-179
Mart 22	33.710	30.003	3.707	11,0	122	9	113
Nisan 22	34.233	30.483	3.750	11,0	523	480	43
Mayıs 22	34.513	30.827	3.685	10,7	280	344	-65
Haziran 22	34.338	30.775	3.564	10,4	-175	-52	-121
Temmuz 22	34.113	30.659	3.454	10,1	-225	-116	-110
Ağustos 22	34.377	31.019	3.358	9,8	264	360	-96
Eylül 22	34.447	30.971	3.477	10,1	70	-48	119
Ekim 22	34.734	31.200	3.534	10,2	287	229	57

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Ekim 19	13,5	4370	14,4	300	17,9	1748	18,7	6418
Kasım 19	13,3	4317	14,3	342	17,4	1637	18,4	6296
Aralık 19	13,4	4365	14,5	357	17,6	1658	18,7	6380
Ocak 20	13,1	4176	15,7	815	19,1	2343	21,6	7333
Şubat 20	12,6	3989	14,9	721	18,6	2322	20,7	7032
Mart 20	12,9	3920	15,9	909	20,3	2817	23,1	7646
Nisan 20	13,5	3937	18,3	1419	23,4	3801	27,6	9157
Mayıs 20	13,4	3987	19,1	1714	24,1	4225	29,1	9926
Haziran 20	13,5	4120	17,2	1142	22,5	3566	25,9	8828
Temmuz 20	14,2	4318	18,2	1235	22,4	3243	26,1	8796
Ağustos 20	12,8	3967	16,8	1220	21,4	3359	25,0	8547
Eylül 20	12,7	3937	16,0	1028	21,3	3397	24,2	8362
Ekim 20	13,1	4077	17,4	1339	21,9	3507	25,7	8923
Kasım 20	13,0	4078	17,0	1237	23,0	4043	26,5	9358
Aralık 20	12,8	3976	18,0	1605	24,0	4560	28,5	10142
Ocak 21	12,6	3976	20,1	2350	22,9	4191	29,5	10517
Şubat 21	13,2	4208	19,7	2054	22,3	3707	28,1	9968
Mart 21	12,8	4153	17,9	1653	20,9	3319	25,5	9125
Nisan 21	13,5	4395	19,5	1961	21,6	3375	27,1	9731
Mayıs 21	13,0	4224	19,0	1939	21,5	3503	26,9	9665
Haziran 21	10,9	3524	14,9	1285	19,0	3220	22,6	8029
Temmuz 21	11,5	3752	15,9	1434	19,2	3106	23,2	8292
Ağustos 21	11,9	3899	15,0	1034	18,9	2857	21,7	7790
Eylül 21	11,4	3788	15,1	1233	18,4	2855	21,8	7876
Ekim 21	11,2	3709	15,6	1476	18,7	3083	22,8	8268
Kasım 21	11,2	3751	15,4	1404	18,2	2863	22,1	8018
Aralık 21	11,2	3768	15,4	1428	18,8	3171	22,6	8367
Ocak 22	11,2	3773	15,5	1444	18,8	3146	22,7	8363
Şubat 22	10,7	3594	14,8	1377	18,1	3035	21,8	8006
Mart 22	11,0	3707	15,2	1417	18,3	3013	22,2	8137
Nisan 22	11,0	3750	14,5	1214	18,2	3032	21,4	7996
Mayıs 22	10,7	3685	15,8	1768	17,5	2854	22,2	8307
Haziran 22	10,4	3564	14,0	1243	17,2	2829	20,5	7636
Temmuz 22	10,1	3454	15,1	1697	18,0	3276	22,5	8427
Ağustos 22	9,8	3358	13,5	1283	16,5	2772	19,9	7412
Eylül 22	10,1	3477	14,0	1346	16,7	2732	20,3	7554
Ekim 22	10,2	3534	14,2	1398	16,6	2676	20,3	7608

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Ekim 19	10.659	8.969	1.690	21.771	19.092	2.680	34,1	28,7	71,4	62,6
Kasım 19	10.720	8.969	1.750	21.862	19.295	2.567	34,3	28,7	71,6	63,2
Aralık 19	10.636	8.902	1.734	21.929	19.298	2.631	33,9	28,4	71,7	63,1
Ocak 20	10.339	8.685	1.654	21.448	18.926	2.521	33,0	27,7	70,0	61,8
Şubat 20	10.165	8.693	1.472	21.444	18.928	2.517	32,4	27,7	69,9	61,7
Mart 20	9.443	8.054	1.389	20.927	18.396	2.531	30,0	25,6	68,0	59,8
Nisan 20	9.185	7.890	1.295	20.083	17.441	2.642	29,1	25,0	65,2	56,6
Mayıs 20	9.359	8.020	1.339	20.490	17.842	2.648	29,7	25,4	66,4	57,8
Haziran 20	9.661	8.160	1.501	20.934	18.315	2.619	30,6	25,8	67,7	59,2
Temmuz 20	9.769	8.237	1.532	20.742	17.956	2.786	30,9	26,0	66,9	58,0
Ağustos 20	9.795	8.342	1.452	21.082	18.567	2.514	30,9	26,3	67,9	59,8
Eylül 20	9.739	8.322	1.417	21.294	18.774	2.520	30,7	26,2	68,5	60,4
Ekim 20	9.759	8.302	1.457	21.364	18.745	2.619	30,7	26,1	68,6	60,2
Kasım 20	9.744	8.347	1.397	21.520	18.839	2.681	30,6	26,2	68,9	60,4
Aralık 20	9.828	8.447	1.381	21.180	18.585	2.595	30,8	26,5	67,7	59,4
Ocak 21	10.001	8.555	1.446	21.471	18.941	2.530	31,3	26,8	68,6	60,5
Şubat 21	10.207	8.642	1.564	21.578	18.935	2.643	31,9	27,0	68,8	60,4
Mart 21	10.241	8.618	1.622	22.193	19.662	2.531	32,0	26,9	70,7	62,6
Nisan 21	10.451	8.823	1.628	22.146	19.379	2.767	32,6	27,5	70,5	61,6
Mayıs 21	10.283	8.722	1.561	22.152	19.489	2.663	32,0	27,2	70,4	61,9
Haziran 21	10.347	8.890	1.457	21.928	19.861	2.067	32,2	27,7	69,6	63,0
Temmuz 21	10.805	9.276	1.530	21.808	19.586	2.222	33,6	28,8	69,1	62,1
Ağustos 21	10.661	9.069	1.592	22.226	19.919	2.307	33,1	28,1	70,4	63,1
Eylül 21	10.815	9.242	1.573	22.436	20.220	2.216	33,5	28,6	70,9	63,9
Ekim 21	10.877	9.356	1.522	22.360	20.173	2.187	33,6	28,9	70,6	63,7
Kasım 21	11.001	9.419	1.582	22.475	20.306	2.170	34,0	29,1	70,9	64,0
Aralık 21	11.084	9.536	1.548	22.656	20.437	2.220	34,2	29,4	71,4	64,4
Ocak 22	11.104	9.582	1.522	22.554	20.303	2.252	34,2	29,5	71,0	63,9
Şubat 22	11.089	9.594	1.494	22.500	20.400	2.100	34,1	29,5	70,7	64,1
Mart 22	10.913	9.393	1.520	22.797	20.610	2.187	33,5	28,9	71,5	64,7
Nisan 22	11.357	9.750	1.608	22.876	20.733	2.142	34,9	29,9	71,7	65,0
Mayıs 22	11.484	9.914	1.570	23.029	20.913	2.116	35,2	30,4	72,1	65,5
Haziran 22	11.487	9.911	1.576	22.851	20.863	1.988	35,2	30,4	71,4	65,2
Temmuz 22	11.425	9.935	1.490	22.688	20.724	1.964	34,9	30,4	70,8	64,7
Ağustos 22	11.466	10.020	1.446	22.910	20.998	1.912	35,0	30,6	71,5	65,5
Eylül 22	11.506	10.033	1.474	22.941	20.938	2.003	35,1	30,6	71,5	65,2
Ekim 22	11.660	10.114	1.546	23.074	21.086	1.987	35,5	30,8	71,8	65,6

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin *Metaveri* kısmında mevcuttur:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İsgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>